

Податкові новації вийшли на старт

Особливості спеціального режиму оподаткування

КОМЕНТАР

Віктор МОРОЗ,
керівний партнер ЮК
«Правова гільдія «ВікторіАл»:

— ПРИ веденні резидентом підприємницької діяльності у сфері сільського господарства та відповідності певним критеріям може застосовуватися спеціальний режим оподаткування, згідно з яким сума податку на додану вартість, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів/послуг, не підлягає сплаті та повністю залишається в розпорядженні такого сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми податку, сплаченої (нарахованої) постачальнику на вартість виробничих факторів, за рахунок яких сформовано податковий кредит, а за наявності залишку такої суми податку — для інших виробничих цілей. У разі, якщо сума ПДВ, сплачена (нарахована) сільськогосподарським підприємством постачальнику на вартість виробничих факторів, перевищує суму податку, нараховану за операціями з постачання сільськогосподарських товарів/послуг, то різниця між такими сумами не підлягає бюджетному відшкодуванню. При експортуванні сільськогосподарських та супутніх товарів, сільськогосподарське підприємство — виробник таких товарів/послуг має право на бюджетне відшкодування ПДВ, сплаченого (нарахованого) постачальником товарів/послуг, вартість яких включається до складу виробничих факторів, що здійснюється в загальному порядку. При цьому за умови придбання сільськогосподарських товарів/послуг у сільськогосподарського підприємства, платник податку, що обрав спеціальний режим оподаткування, має право збільшити податковий кредит на суму сплаченого (нарахованого) податку в загальному порядку.

Для застосування вищевказаного спеціального режиму оподаткування основною діяльністю підприємства має бути постачання вироблених (наданих) ним сільськогосподарських товарів (послуг) на власних або орендованих виробничих потужностях, а також на давальницьких умовах, в якій питома вага вартості сільськогосподарських товарів/послуг становить не менше 75% вартості всіх товарів/послуг, поставлених протягом попередніх 12 послідовних звітних періодів сукупно. При цьому слід врахувати, що для новоутворених сільськогосподарських підпри-

ємств, зареєстрованих в якості суб'єкта господарювання, що провадить господарську діяльність менше ніж 12 календарних місяців, така питома вага сільськогосподарських товарів/послуг розраховується за наслідками кожного окремого податкового періоду, а також з метою розрахунку такої питомої ваги до складу основної діяльності сільськогосподарського підприємства не включаються оподатковувані операції з постачання капітальних активів, що перебували у складі його основних фондів не менше ніж 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно, якщо такі операції не були постійними і не становили окремої підприємницької діяльності. У разі, якщо суб'єкт спеціального режиму оподаткування поставляє протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно несільськогосподарські товари/послуги, питома вага яких перевищує 25% вартості всіх поставлених товарів/послуг, то на таке підприємство не поширюється спеціальний режим оподаткування.

Для агропромислового комплексу також актуальним є застосування норм Розділу XI-II Податкового кодексу України «Плата за землю», яким передбачено оподаткування земельних ділянок. Даним розділом передбачено зниження ставок податку на землі малих населених пунктів, частково змінюється система податкових пільг по сплаті за землю, визначаються загальні правила визначення орендної плати за земельні ділянки незалежно від форм власності та заборона на встановлення плати за суборенду, що перевищує розмір орендної плати, вперше на законодавчому рівні закріплено коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель.

На момент збереження спрощеної системи оподаткування підприємства агропромислового сектору у разі відповідності вимогам, що висуваються для застосування спрощеної системи можуть працювати, сплачуючи єдиний податок.

Таким чином, Податковий кодекс України створює досить сприятливі умови для розвитку сільського господарства, надаючи чимало пільг та преференцій, які при ефективному використанні сприятимуть виведенню АПК на рівень високоприбуткового бізнесу.

АКТУАЛЬНА ТЕМА ■ З нового року український бізнес буде жити за новим Податковим кодексом. Мало хто буде сперечатись із тим, що документ виявився сирим, має багато протиріч та вад. Втім, швидкість, з якою нова влада вирішує нагальні питання дає надію на те, що у найближчі півроку існуючі на сьогодні нестиківки будуть розв'язані.

Рустам Колесник

ЗМІНА системи оподаткування, безсумнівно, відітється й на агропромислового сектору. Про новації Податкового кодексу України, позитивні норми та наявні ризики для сільгоспвиробників, пов'язані з прийняттям документу, читачам розповідають фахівці-правознавці.

Так, за словами Віктора Мороза, керівного партнера ЮК «Правова гільдія «ВікторіАл», аналогічно до інших видів бізнесу аграрну промисловість очікує зменшення ставок податку на прибуток та ПДВ, якщо вони застосовують загальну систему оподаткування.

«Слід врахувати, що відпо-

відно до ст. 155 Податкового кодексу для виробників сільськогосподарської продукції сума податку на прибуток зменшується на суму податку на землю, що використовується в сільськогосподарському виробничому обороті», — зазначає пан Мороз. При цьому, для цілей оподаткування до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній звітний (податковий) рік перевищує 50% загальної суми доходу.

Глава 2 Розділу XIV Податкового кодексу України регламентує питання стягування фіксованого сільськогосподарського податку (ФСП), який є загальнодержав-

ним та застосовується поряд з загальною системою оподаткування на вибір сільськогосподарських товаровиробників. Платники ФСП сплачують податок у розмірі фіксованої ставки (наприклад, 0,15% для ріллі, пасовищ та сіножатей, що розташовані поза гірськими зонами та поліськими територіями) від нормативної грошової оцінки 1 га сільськогосподарських угідь.

«В податковому кодексі збережено статус платника фіксованого сільськогосподарського податку, як юридичної особи, критерій визначення суми фіксованого сільськогосподарського податку (75% загальної суми загального валового доходу мають складати доходи, отримані від реаліза-

Аналітика положень кодексу

КОМЕНТАР

Оксана ЦУМАНЕЦЬ,
старший консультант
PricewaterhouseCoopers
в Україні:

— 4 грудня 2010 року у газеті «Голос України» було офіційно опубліковано текст Податкового кодексу. Як і ж найбільш значні зміни принесе кодекс до оподаткування аграрного сектору.

Режим оподаткування податком на прибуток підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, суттєвих змін не зазнав.

Додатково кодекс передбачає наступні звільнення з податку на прибуток:

— до 1 січня 2020 року звільняється від оподаткування прибуток, отриманий виробниками біопалива від його продажу, а також прибуток виробників самохідних сільськогосподарських машин та енергетичних установок, які споживають біологічні види палива.

— до 1 січня 2021 року звільняється від оподаткування прибуток підприємств машинобудування для агропромислового комплексу (клас 29.31 і 29.32 КВЕД).

Законодавець передбачив цільове використання звільнених від оподаткування коштів.

Кодекс також передбачає тимчасове (до 1 січня 2014 року) звільнення від оподаткування ПДВ постачання зернових культур товарних позицій 1001-1008 (крім товарних позицій 1006 та 1008 10 00 00) та технічних культур товарних позицій 1205 та 1206 (насіння сви-

ріпи, ріпака та соняшника), крім їх першої поставки сільськогосподарськими підприємствами — виробниками вказаних товарів. Також, операції з імпорту таких товарів звільняються від оподаткування ПДВ. Крім того, кодекс забороняє застосування нульової ставки ПДВ при експорті зазначених товарних позицій.

Іншими словами, виробники зазначеної сільськогосподарської продукції повинні будуть нарахувати 20% ПДВ при першій поставці товару, проте експортери не матимуть права на відшкодування ПДВ при експорті цих культур. Проблемним є також отримання права на податковий кредит переробним підприємством у разі постачання відповідної сировини через посередників. З іншого боку, це може призвести до зменшення закупівельної ціни на зерно, ріпак та соняшник.

У період з 1 січня 2012 року до 31 грудня 2013 року операції з постачання необроблених шкур та чиненої шкіри без подальшої обробки (товарні позиції 4101 — 4103, 4301) також підпадуть під вищеописаний режим оподаткування ПДВ.

Кодекс передбачає збереження спеціального режиму оподаткування ПДВ для підприємств, що працюють у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Додатково до діючих правил законодавець деталізував види діяльності, які підпадають під спеціальний режим оподаткування ПДВ.

Кодекс також передбачає, що до 1 січня 2015 року сума ПДВ,

що повинна сплачуватися до бюджету переробними підприємствами усіх форм власності за реалізовані ними молоко, молочну сировину та молочні продукти, м'ясо та м'ясопродукти, іншу продукцію переробки тварин, закуплених у живій вазі (шкура, субпродукти, м'ясо-кісткове борошно), у повному обсязі спрямовується до спеціального фонду державного бюджету. Порядок нарахування, виплати і використання зазначених коштів визначається Кабінетом Міністрів України. На даний час відповідний порядок ще не затверджено.

Позитивним моментом для посередників є положення кодексу щодо випадків, коли платник ПДВ здійснює операції з постачання особам — неплатникам ПДВ сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки, раніше придбаних у фізичних осіб, що не є платниками ПДВ. У цьому разі об'єктом оподаткування є тільки торгова націнка.

На даному етапі ми очікуємо подальшого доопрацювання кодексу, зміни до якого будуть вноситися відповідними законами. Також, найближчим часом повинні відбутися значні зміни у нормативних актах, що регулюють порядок складання податкових декларацій та ведення податкового обліку. Позитивним моментом є те, що в цілому кодекс зберігає існуючі пільги щодо оподаткування сільськогосподарських підприємств, що свідчить про розуміння законодавцем специфіки галузі та бажання підтримати її подальший розвиток.